

ismertetése. A „Buchbesprechungen” című rovatban valóban a legfrissebb terméskéről kapunk tájékoztatást. Örvendetes, hogy ebben a rovatban, a németajkú, illetve egyéb külföldi nemzetiségű szerzők mellett egyre gyakrabban recenzálják a magyar kollégák műveit is.

A fentiekhez még hozzátehetjük: már működésének első szakaszában, de jelenleg is, a DufU az egyetlen olyan elméleti és gyakorlati módszertani folyóirat, amely egy szakterület, a németoktatás művelőihez szól, és így jól kiegészíti a „nagy testvér”, az időközben szintén megújult *Modern Nyelvoktatás* szakmai célkitűzéseit. A szerkesztőségnek, minden eddigi és leendő szerzőnek, kollégának azt kívánjuk, hogy továbbra is eredményesen munkálkodjanak a német nyelvtanítás színvonalának emeléséért.

Lieli Zsófia – Radványi Zsuzsa

Вестник Folyóiratbamusztatás

A *Вестник* című folyóirat a Budapesti Orosz Kulturális Központ Puskin Nyelvi Intézetének negyedévenként megjelenő kiadványa elsősorban russzisták számára. A *Modern Nyelvoktatás* 1997. évi 3. számában így mutatkozik be: „A *Вестник* tájékoztat a tudományos és módszertani kutatások legújabb eredményeiről, bemutat tudósokat, oktatóhelyeket, tanszékeket és intézeteket, számot ad az új magyarországi és oroszországi kiadványokról, az Orosz Kulturális Központ és a Nyelvi Intézet könyvtárának állománybővüléséről. Módszertani tanácsokkal segíti a gyakorló pedagógusokat.”

Az 1996 óta rendszeresen megjelenő folyóirat harmadik száma részletesen foglalkozik a február 9–10. között Budapesten, az Orosz Kulturális Központban tartott „A mai orosz nyelv leírása és oktatása” című konferencia anyagával. A neves moszkvai, pozsonyi és hazai kutatók előadásai két szekció-

ban kerültek bemutatásra: nyelvészeti kutatások és gyakorlati hasznosításuk az orosz mint idegen nyelv oktatásában; korszerű eljárások és tendenciák az orosz mint idegen nyelv oktatásának metodikájában.

Az előadások felvetették a tudományos kutatás és a pedagógiai gyakorlat közti kapcsolat szükségességét. Megkülönböztetett figyelmet szenteltek az oktatás tartalmi kérdéseinek, a nyelvi kurzusok lexikai anyaggal való feltöltésének az iskolai tanfolyamtól kezdve egészen az üzleti kurzusokig. A konferencián megvitatott kérdések érintették a módszertan korszerűsítési problémáit, az idegennyelv-oktatás és a számítástechnika tapasztalatainak felhasználását.

Minden felszólaló kiemelte az új tankönyvek szükségességét, amelyek a magyarországi orosznyelv-oktatás megváltozott feltételeit tekintetbe veszik.

A neves moszkvai előadók között szerepelt V. P. Beljanyin (témája az irónia köznyelvi eszközei) és Sz. A. Havronyina (az üzletemberek számára megírt új nyelvkönyvről beszélt). A hazai russzisták közül előadást tartott pl. Lendvai Endre (Pécs) az orosz verbális humorról; Kovács Ilona (Budapesti Műszaki Egyetem) hét érvet sorolt fel az „írás mellett”; Erdei Ilona a főnévi igeneves szerkezetek fordítási problémáiról beszélt szépirodalmi szövegek esetén; Jankovics Mária (Szombathely) a fordításelmélet és a gyakorlat szoros kapcsolatát emelte ki az oktatási folyamatban.

Az említett folyóiratszám tartalmaz még egy elnöki rendeletet az Oroszországi Föderáció Elnöke mellett működő Orosz Nyelvi Tanács létrehozásáról, melynek feladata az orosz nyelv sokoldalú fejlesztése és terjesztése Oroszország népei között.

Az 1996-os évben megjelent 4. szám terjedelmének a felét az orosz tanárok tájékoztatására szánja. Ebben a részben Oroszország választások utáni helyzetével foglalkozik, bemutatja az oroszországi felsőoktatás új rendszerét, a kulturális élet keretében két rövidített cikket közöl, egyik a *Литературная Газета* című folyóiratban je-

lent meg „Jó-e az orosz nyelv?” címmel és a nyelv jelenlegi helyzetét vizsgálja. J. Rozsgyesztvenszkij hat pontban sorolja fel a nyelv gyengeségeit a nyelvész nézőpontjából. Ezek a következők: a nyelvhasználók hiányos nyelvi ismeretei, a korszerű gazdasági-jogi terminológia ismereteinek hiánya, a nemzeti irodalom tiszteletének hiánya, az új gazdasági élet dokumentációs rendszerének kidolgozatlanlansága, a nem anyanyelvű nyelvhasználók magára hagyottsága és a legnagyobb probléma, hogy az orosz értelmiség nem szereti anyanyelvét.

A másik kivonatos cikk egy interjú az ismert íróval, V. Akszjonovval, aki Jevtusenko, Voznyeszenszkij, Okudzsava kortársa, fiatalon lett ismert és elismert a Szovjetunióban, majd a 70-es években az Amerikai Egyesült Államokba emigrált, ma is ott él és dolgozik. Az interjúban az író elmondja gondolatait a hatvanas évek politikai, társadalmi viszonyairól, az amerikai tömegkultúra oroszországi hatásairól.

A kulturális téma mellett két nyelvészeti és egy módszertani tanulmány is helyet kapott ebben a részben. Ezután Papp Ferenc (Budapest) a russzisztika magyarországi helyzetét mutatja be, Bakonyi István (Győr) pedig részletes beszámolót ad a Washingtonban tartott „Nyelv, kultúra és oktatás: az orosz nyelv jelenlegi helyzete a világ országaiban” című konferenciáról. A szám további részében a Puskin Intézet budapesti részlege mutatja be tevékenységét, rendszeres programjait.

Az 1997-ben megjelent első szám ismét egy konferenciáról ad részletes beszámolót. A rendezvény címe: „A mai orosz nyelv: az oktatás működése és problémái.” A munka két szekcióban folyt: nyelvészeti kutatások és gyakorlati felhasználásuk az orosz mint idegen nyelv oktatásában; korszerű eljárások és tendenciák az orosz nyelv oktatásában. Az első munkacsoportban hat előadás hangzott el, a másodikban tizenkettő.

Az 1997-es év következő száma, a hatos, az alábbi témákat tartalmazza: Oroszország tegnap, ma és holnap: gazdaság és politika,

történelem, az oktatás újdonságai, Oroszország kulturális élete; nyelvészet; metodika; russzisztika: események és nevek; a Puskin Orosz Nyelvi Intézet budapesti részlegének tevékenysége.

A bőséges kínálatból egy tanulmányra különösen érdemes odafigyelni, ebben a szerző, Nádudvari-Fábián Tatyjana a gesztusok jelentését hasonlítja össze az orosz és magyar társadalomban. Széles körben ismeretes, hogy az ún. nem verbális kommunikációs eszközök – ide tartoznak pl. a gesztusok – az emberek közti érintkezésben rendkívül fontos szerepet játszanak. Nem kivétel ez alól a nyelvészet sem. A kilenc pontban osztályozott gesztusok orosz és magyar értelmezésének összehasonlítása, az eltérések taglalása azt támasztja alá, hogy ezek a nem verbális eszközök az idegen nyelv-oktatás során nélkülözhetetlenek. A gesztusok életet visznek a tanórába, közvetítik az adott nép temperamentumát, megkönnyítik a nyelv elsajátítását, kiegészítik a verbális közlést, segítségükkel nemzeti színezetet kap a tanóra.

Az 1997/7. szám ismét speciális kiadvány, az 1997. április 25–26-án Budapesten, az Orosz Kulturális Intézetben megrendezett „A mai orosz nyelv: működése és oktatási problémái” című II. nemzetközi konferencia előadásait tartalmazza. A két szekcióban – nyelvészet és módszertan – előadott összesen tizennégy tanulmány szerzői között olyan ismert kutatók szerepelnek, mint pl. V. Kosztomarov, O. Krilova, L. Katlinszkaja, Olav Petry, Répássy Györgyné (Nyíregyháza), Tatár Béla és Jászai László (Budapest).

Figyelmet érdemel a holland szerző, Olav Petry tanulmánya az állam és az iskola kapcsolatáról. Részletes tájékoztatást ad a cikk a záró (érettségi) vizsgáról, egyéb nyelvi vizsgákról és tesztekéről, a minőség biztosításáról. A minisztérium az idegen nyelvi vizsgákért 50%-ban felel, ugyanis ő biztosítja a szövegolvasási és szövegértési feladatokat; a beszéd- és íráskészség, valamint a hallás utáni értés tesztelése az iskola fel-

adata. A feladatlapokat az iskola szerény összegért megvásárolhatja a SITO Intézet-től. A közeljövőben bevezetendő reform után a vizsga célja a következő készségek mérése lesz: a tanuló gyorsan ki tudja-e szűrni a szövegből az információt; az általános mondanivalót képes-e gyorsan megérteni az adott szövegből; tudja-e részleteiben olvasni a szöveget; látja-e a szöveg szerkezetét; érzi vagy látja-e a szöveg kommunikatív faktorait, ilyen lehet pl. a szerző stíldéka, stílusa, tónusa.

Az 1998-ban megjelent 8. szám ismét igen változatos, nagy része országismereti jellegű. Témája a következő: Oroszország tegnap, ma, holnap. Egy politikai írás az elnökválasztás utáni egy évet elemzi, egy másik gazdasági-pénzügyi témát boncolgat, számbaveszi az ország leggazdagabb üzletembereit, valamint az ez év január 1-én elnöki rendelettel bevezetett rubel denominációról ad részletes tájékoztatást. – A következő témakör az ország történelmével foglalkozik, ezen belül a 850 éves Moszkváról szóló második cikk a főváros XIV–XV. századi gyarapodását, fejlődését taglalja. Ez a fejezet bemutat még egy Franciaországban megjelent tetszetős kiviteli könyvet „Az orosz lobogó története” címmel, amely az orosz nemzeti zászló kialakulásáról szól. – Az oroszországi képzés hírei között a szerző örömmel üdvözlöli a manager-képzés népszerűvé válását a felsőoktatási intézményekben, az ország kulturális életéről szóló írások között egy lírai hangú megemlékezés található Szvjatoszlav Richterről. – A következő fejezet nyelvészettel foglalkozik, a cikk részletesen elemzi a tagadás szintaktikai problémáit az idegen nyelvet tanulók számára. – Egyetlen metodikai tárgyú publikációt tartalmaz a jelen szám a nyelv-képzés-kultúra-társadalom problémakörrel kapcsolatban, konkrét összefüggésben a tanuló korlátozott nyelvismerete és intellektuális szintje közti leküzdhetetlen ellentmondással. – A következő három írás az orosz nyelv magyarországi helyzetét elemzi, ezen belül a nyelvtanulás okait, a tananyag profiljának

megváltozását, valamint bemutatja a pécsi JPTE Szláv Filológia Tanszékét.

A Puskin Orosz Nyelvi Intézet budapesti részlege ismerteti azt a módszertani szeminariumot, amelyet az orosz tanárok számára szervezett ebben a tanévben. A szeminarium foglalkozik az orosz nyelv perspektíváival a magyar-orosz gazdasági kapcsolatok fejlődése kapcsán, a nyelv és kultúra összefüggéseivel, szemantikai kérdésekkel, a XIX. századi klasszikus orosz irodalommal, a tankönyvírás során felmerülő aktuális lingvisztikai, módszertani és gyakorlati problémákkal.

A folyóirat egyes számai tájékoztatást adnak az oroszoktatásra vonatkozó disszertációk védéséről, valamint a megjelent könyvújdonságokról.

Koós Margit

Christiane Nord

Translating as a Purposeful Activity

St. Jerome Publishing, Manchester, 1997, 154 p.

A könyv a „Translation Theories Explained” című fordításelméleti sorozat első kötete. E sorozat a fordítástudomány különböző irányzatait kívánja felsorakoztatni, alkalmat adva a szakmai vitára. Szerkesztője, Anthony Pym, maga is elemző látásmódjáról, vitakészségéről, valódi értékeket kereső tudományos kutatásairól ismert.

E kötet a funkionalista fordításelméletet írja le, mely a fordítóképzés gyakorlatából nőtt ki, s ezen a területen a legkidolgozottabb. Így különösen hasznos olvasmány a fordítóképzésben dolgozó szakemberek számára, de újszerű megvilágításban tárgyalja a fordítástudomány számos elméleti kérdését is. A szerző érvelése rendkívül világos, logikus, sok példát hoz, és gondolatait gyakran összeveti más elméletek megállapításaival.